

ORADEA-MARE (MAGYVARAD)
10 Iuliu st. v.
22 Iuliu st. n.

Ese in fie-care duminica.
Redacțiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 28.

ANUL XIX.
1883.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România 25 lei.

In cortul meu.

In zădar își face cuibul
Rëndunica 'n cortul meu!
Vântul suflă și dobóră
Intr'o clipă lucrul greu.

Dar sërmana se nutrește
Cu speranța pe pământ,
Ca și ori-care flință,
Dela légân la mormânt.

In zădar își face cuibul
Rëndunica 'n cortul meu,
Fără ca să me întrebe
Ce părere am și eu.

Că de-ar scii că nu-i nimica
Sigur pe acest pământ,
Și-ar zidi sërmana cuibul
Sub o pétră, in mormânt.

Că și eu speram la sinu-ți
Să-mi fac cuib de fericire,
Cuib de visuri aurite,
De plăceri și de iubire.

Insé vântul suferinței,
Intr'o ți, a prefăcut
Fără milă in cenușă
Cuibul meu de-abia început!

Carol Scrob.

Cum ș-au pierdut fetele dreptul peșitului!

— Poveste. —

Umblând Dumneșeu într'o ți încóci și incolo prin ceriu, dă cu ochii și de Sfântul Petru, cel dela pórtă raiului.

Sfântul Petru, gândiai, că Pa plouat așa sta de nu scii cum, și Dumneșeu bine sciea ce cale-i pe vale.

— Se vede, că nu ți-s oile chiar tóte, prietine Petre, — dice Dumneșeu cu blândețe, că el in véc și purureă nu vorbesce restit. Datu-ți-a ér de cap vr'un incurcă lume? nu ți-ai primit simbria după cum

ne-a fost vorba? simți-te slab? spune ce-ți apasă inima?

— Nici vorbă, Dómne, de aceste, — respunde Sfântul Petru. Aș căută pete 'n sóre și nod in papură, după cum dice Românul, déc' aș scóte din gură o vorbă de ponos măcar, încât pentru cele ce grăși. Alt-ceva me muncesce pe mine, vorbindu-le aci! Témă mi-i că ași máne n'am să sciu descuia raiul, după cum merg trebile, de o bucată de vreme. Poftim Dómne, cum cărtaie cheia prin bróscă, de ruginită ce-i! De țițini nici nu mai grăiesc, că se vèd ele destul de bine. De bórea sufletelor pot trage la somnuri cât imi ia pielea, că nu-mi pré fac val! Ori că ómenii s'au impuținat din cale-afară; ori că mórtii au pierdut révasul ce i l'ai dat; ori că — mai scii pósnă? a pierdut pe mánu lui Ioan Párbincă, ori că ómenii-ș dau sufletele cu ridicata tot celui impelitat, ori că ... o vorbă ca o sută! ceva trebuie să fie!

— Ce vèd ochii, ero la inima, — vorba Românului — prietine Petre, deci gátesc de cale ceva merinde, c'avem să ne pogorim pe pământ. Una ț-o spun ca s'o scii! Mamonul încă fluera pagubă, ca și ține la pórtă raiului. Am stat și eu puțin pe gânduri, nici vorbă!

Dumneșeu putea să-i spună lui Sfântul Petru, din fir in pěr, tóte câte-s pe sub sóre, dar voiă să se mai procopsescă din pățanie și acela, că Dómne multe-s, decă-i a socoti, pe care nici Sfântul Petru nu le scie!

* * *

Dumneșeu cu Sfântul Petru erau acum prin lume. Luat-au ei lumea și cruciș și curmediș, de-a lungul și de-a latul, dar abia unde și unde decă dau de câte o față de om. Și ce-au aflat in cea mai mare parte erau flăcăi tomnateci séu burlaci cum se mai dice și fete ce ș-au scuturat florile.

Casele cum se cade, puteai să le numeri pe degete, de multe, ce erau.

Sfântul Petru se tot frecă la ochi, că da de cumva i s'o fi pus cétă pe ei și nu va fi veșënd cum se cade; dar ce nu-i, să ai nu doi, făr o sută de ochi și tot nu poți vedé!

Pe semne pe vremea aceea fetele umblau la peșite. Sfântul Petru de și avea cunoșință și despre una ca asta, nu i-a trăznit insé nici odată prin cap, că aci să fie ascunsă răděcina réului! De aceea nu-și mai ținea cea gură stricată, făr tot una doué intrebă pe Dumneșeu despre pricina din care s'au impuținat ómenii, atât de cumplit? Dumneșeu drăguțul încă-l tot amână cu lámuririle cerute, de Joi pân mai apoi.

Stând lucrurile așa precum avusei cinstea a ve spune, de sine se 'nțelege, că fie-care fătă își cătă bărbat pe-ales!

N'auđieai, me rog, decât: „Tras ca prin inel; — spuma laptelui; — pēna corbului; — spicul grāului; — mura cāmpului“; — și altele de acestea, așa că-ți țiueau urechile, nu alt-ceva.

Vorba ceea: „Sē stām strimb și sē judecām drept“ — dar bărbați de aceia nu cresc tocmai pe tōte rezōrele! Căci de! Dumneđu încă nu-și pōte risipi darurile sale cele bogate fără lēc de mēsura, cum ar dori unii!

Unde se găsiā vr'unul de aceia, pōtsece de-ți mai inchide ușa de pețitōre, decā poți! Dar el încă numai al unei singure putea sē fie, după una numai se putea măritā. Celelalte cum s'ar putē, me rog, sē-și iee vr'unul mai pe jos decât cutare și cutare, care e ș-a și ș-a?! Mai frumos da, altcum, mai bine remāneau tot fete 'n pēr.

Ōmenii se rāriserā din cale-afară!

* * *

Acum sosise vremea, când Dumneđu se hotārise a deschide și ochii lui Sfântul Petre.

Fată în față veniau două fete, gătate coala ca de Sfintele Pasci, nu alt-ceva. Pe umeri aveau niște desagi frumoși de strāmăturā curatā țesuți în tōte fețele, ca sē vedā lumea cum se pricep de bine la ale resboiului. Obiceiul acesta cu desagi, a remas până în ziua de ađi pe la noi.

Dumneđu Sfântul se face indatā un fecior voinic coala, cu plete lungi aurite, c'ō față curatā ca un băgār de caș țesuț fală, și ceva rumenelā pe la umeri cbrajilor. Țeai n'a lipsit; o puieai țāia în dragoste cu un fir de pēr! cu ochii în față ceriului senin, cu sprincenele arcuite; musteța de abia rēsăritā; cu buzele ca o cirașā despicațā, őr in dosul le niște dinți mērunți și albi ca zāharul; innalt, vāptos și cu mersul legānat cum se făcuse atātā ședea de bine, că Fēt-frumos din poveste e nīmă pe lângā aceea, cum erā Dumneđu. Sē ve mai spun una! Dumneđu așa cumpenise lucrurile, că un ochiu — ție pré mult — c'un fir de pēr erā mai mic de cât celalalt.

Pe Sfântul Petru nu l'a sehimbat Dumneđu într'un voinic rupt tocmai din mândrul sōre, pentru că n'a vrut; erā insē cu tōte acestea și el, Sfântul Petru, atāt de sdravān și frumos, că putem ori-ce fēta sē mērgā cu ochii 'nchisi după el; fie măcar de protopop.

Ajung fetele pe-acolea; dau binețe și pe-aci ți-i drumul!

— Mi-ar plăcē feciorul cel cu pletele-aurite, — țiece una din ele, — și l'aș luā de bărbat, dar pe un ochiu il are mai mic decât pe altul, și Dōmne, ce rēu i șede. Incāt pentru celalalt e frumos, dar tot mai sūnt ca el și alții, ș-apoi eu mi-am pus în gānd sē-mi iau un bărbat fără lēc de cusur, ca sē se mire lumea și țera, când ne-or vedē impreună. Am de gānd sē fac pe ceea și ceea se crepe de nēcāz. Dintre acestea doi nu-mi pot luā, bine vedē.

Sfântul Petru bine aude, cum la fete nu le-i de el, și asta vorbind-o drept, nu-i pré veniā la socotelā, insē ce sē se facā?! Iși calcā pe inimā și tace.

* * *

Mai mērg ei cât mērg Sfântul Petru vedēnd, că Dumneđu nu țiece nici albā, nici nēgrā, se pune și rupe el tēcerea:

— Dōmne, — țiece el, — sē nu-ți fie cu supērare, dar precum vedē eu, că mērg trebile 'n lume, am

sē-mi caut altā slujbā. Pe semne și raiului și iadului le putem cāntā, ađi māne cāntecul Romānului:

„Ce-a fost verde s'a uscat,
Ce-a fost dulce s'a māncat“.

— Ffi pe pace Petre! Le-am lāsāt și eu sē vedē ce și cum s'or purtā. Tu bine auđisi cum ne mai judecarā pe amēndoi. Chiar de ađi incepēnd, bărbații vor umblā la pețite.

* * *

De atunci Sfântul Petru de multe ori atātā are de lucru că n'are vreme nici sē mānānce cum se cade. In anii trecuți erā pe-aci sē-și cērā ajutor, că bētrān cum sē găsece numai cu mari opintiri pōte implini slujba ca sē nu-și audā dela Dumneđu.

Tinerii de ađi ar face bine, când ș-ar increstā intēmplarea fetelor, și s'ar purtā de așa ca sē nu deē pricinā Sfântului Petru sē se plāngā asupra lor.

Moș Sā-Petru nu șcie multe. Ș-apoi nu seiu cum le-ar tignī, când, într'o bună diminetā s'ar pomeni, că Dumneđu a luat apa de pe mōra lor?!

Bucium-Poeni.

Gr. Sima a lui Ion.

D u r e r e a m e a.

opiliță, al teu dor

Am de nimeni...

Șopite dulci, dragoste!

Pierd călătoria...

Al meu dor, a mea durere

Au alin și mângāiere

Intr'un glas de vijelie,

Intr'un fulger ce-o sē vie

Dela mândrul rēsărit

Până colo spre sfințit.

C. P. Pēcurar.

Despre ambrā sēu succin.

— Studiu geologic-technologic. —

Cetitorii nostri cunosc fōrte bine părțile unor re-cuisite de fumat, cari servesc la conducerea lor in gurā, adecā la fumarea tutunului, a țigārilor; cetitōrele încă au de sigur cunoscință despre acele mārgele, cari apar in comerțul giuvaeral sub numirea falsā de „corale“, cari insē nu sūnt altā-ce, decât niște fragmente din masele mineralice cunoscute in vieța comunā sub numele de ambrā sēu succin (germ. Bernstein).

Pentru noi insē nu pōte sē fie destul aceea, că vedem sēu intrebuițām obiectul respectiv, ci trebuie sē ne nisuiam tot'dodatā a-i cunōsce natura, formarea sa; și de și spre acest scop se recer cunoscințe fundamentale din sciințele naturale, de și la prima perspectivā se pare, că a infātoșā on. nostrii lectori natura obiectului de sub cestiune e un ce greu sēu fōrte obositor, totuși avem curagiul a incercā deslegarea clarā a acestei cestiuni, sperānd, că cu urmātōrea descriere vom aduce un adevērat serviciu referitor la cunoscința naturalā a acestui material așa de lāțit încă din anticitate in țērile civilisate și neculte ale Europei ca și in cele ale Asiei, in Africa ca și in America, servind de un adevērat articolu comercial.

Natura formatrică a ambrei a servit mult timp de un obiect științific, teoriile relative la purcederea sa au variat foarte. Cei mai mulți geologi au fost și sînt de opiniunea, că tot succinul, care apare în diferitele straturi ale pămîntului nostru din formațiunile cunoscute în geologie sub numirile terțiare și diluviale, apoi aceea ambră, care se scote de presinte pe malurile mărilor, mai ales pe cele ale mării ostice: e un rezultat al arborilor succinici (germ. Bernsteinbäume) rezultatul acelor arbori, cari — după opiniunea unor naturalisti — au vegetat în timpurile antiistorice și au fost niște specii de plante conifere, plante foarte reșinoase. Și de și în presinte nu mai vegetează nici unde arbori succinici, totuși e probaver ba putem dice că e sigur: cumcă în timpurile antiistorice au putut să existe astfel de vegetale; căci prin analisisările chimice ale ambrei și ale reșinei brașilor s'au a pinilor nostrii din presinte s'au documentat foarte evident, că ambra nu e altă ce, decăt un destilat rezultat din plante reșinoase: plante antiistorice, reprezentate în presinte prin mai multe specii!

Nu mai incape nici o indoielă, că ambra trebuie să o privim ca un product de plante, adecă ca o masă de o natură vegetală, purcăsă în sinul pămîntului pe lângă delăturarea aerului atmosferic. Cu alte cuvinte: ambra e un rezultat al destilațiunii naturale uscate a unor masse vegetale, care proces a decurs în sinul pămîntului pe lângă o apăsare colosală și pe lângă dragerea parțială a aerului atmosferic. Ea e prin urmare o substanță de o natură reșinosă, și după cum ne învătă analiza chimică, substanțele reșinoase apar în natură încă și în presinte mai vîrtos în acei arbori, cari i numim în general „arbori aculari”; tocmai de aceea avem tot dreptul decă susținem, că ambra a purces din vegetale aculare-conifere. Acesta susținere nu e o născătoare, ci e foarte naturală și sigură, de ore ce ea se bazează pe rezultatele geologice și botanice acurate, cari argumentează cu documente neresturnabile și nefalsificabile realitatea acestei susțineri.

Știința geologiei ne învătă, că planeta noastră, pe care locuim, a trecut printr'un lung șir al desvôltării sale, până când a ajuns la gradul acela, ca să pôtdă ocaziune pentru prosperarea plantelor mai perfecte; ea ne arată, că vegetalele țerestre-continentale mai perfecte au putut numai atunci să prindă rădăcini în pămînt și să crească, după ce s'au ivit pe acesta — diferințe climatice: acele diferințe adecă, cari jôcă în timpul de față un rol decisiv pentru esistența și prosperarea nu numai a plantelor cu flori, fructe etc., ci tot'odată și a animalelor și a ômenilor. Și intru adevăr prezentarea plantelor, cari le cunoscem acum și cari formeză colosalele noastre păduri seculare: acele plante își au început activitatea lor pe pămînt numai foarte târziu; târziu! în comparare cu desvôltarea și esistarea celor lalte plante mai mult băltoșe! Căci petrefactele aflate în sinul pămîntului, cari constau mai mult din copii de frunze și crengi, ne documenteză foarte clar, că plantele frunzose și aculare s'au ivit pe continent numai în formațiunea geologică numită terțiară: într'o epocă adecă, care stă abiă cu ver-un milion și mai niște sute de mii de ani inaintea timpului nostru!

Acele corpuri combustibile — arđivere — cari se află în această formațiune terțiară în multe locuri ale pămîntului, și cari se numesc în industria tehnică-cărbuni brunii: sînt rezultatul carbonisării plantelor conifere și frunzose, cari au crescut în această epocă într'un mod grandios și așa dicend miraculos. Cărbunii brunii se află afară de aceeași în formațiunea diluvială, și de ore ce ambra s'a aflat pân'acum numai în sedimentele acestor două formațiuni geologice: de a-

ceea nici nu mai pôte să fie nici o indoielă în privința purcederii sale din corpuri vegetale conifere.

În genere luat: sub ambră înțelegem niște reșini fosile, cari apar în păturile pămîntului din formațiunile numite, ca masse galbene s'eu brune, și cari au o frântură scoică-formă și o țărime ca a gipsului; e ceva mai grea decăt apa; arde și desvôltă cu ocaziunea aprinderii un miros plăcut. Compusețiunea sa chimică depinde dela cuprinsul seu de materiile diferite reșinoase, cari au o influință esențială asupra ei. Părțile constitutive ale acestui corp sînt ca ale cărbunilor mineralici, adecă carbon, hydrogen și oxigen, numai cu aceea deosebire, că aceste elemente se presenteză în ambră în alte proporțiuni, și adecă după chemistii moderni ambra are o compusețiune chimică de următorea formulă: $C_{10}H_8O$, unde se urcă cuprinsul carbonului la 78%, ăra cel al hydrogenului și al oxigenului la 11%.

De multe ori se află ambra în sinul pămîntului lipită de trunchiuri de lemn, acoperind adecă cógia și lemnul arborelui deja carbonisat, s'eu ca impletura întrespățurilor dintre lemn și cógia sa. Acesta impregiurare, și apoi remășițele de insecte, de frunze aculare, cari se află mai în totdeuna îngropate în ambră: aceste impregiurări ne dovedesc fără indoielă, că ambra a fost odinioră o massă licuidă — cam ca cotorógele — și că ea nu pôte să fie un product numai din acei arbori, cari i-au însemnat mii geologi ca „arbori de succin”, ci că ea a purces și din alte corpuri vegetabile-conifere, cari își au reprezentanții lor în timpul de față în pini, brași ș. a.

Reșina din presinte se formeză în natură tocmai ca în timpurile geologice. Să privim deci mai de-aprópe această substanță!

Reșina e adecă o massă fluidă-inchegată, curge de sub cógia arborilor mai ales aculari și decă această masă remâne mai mult timp sub influința aerului, se uscă: părțile sale constitutive mai volatile și fluide dispar prin ajutorința oxidațiunii, ba nici nu remâne mai nimic dintr'ensă. ăra decă această reșină ajunge prin ore-care catastrofă naturală sub pămînt și decă cursul atmosferei aci e impededat, atunci ea remâne acolo mai mult timp numai sub influința apesării și a — căldurei; aci trece deci prin cursul destilațiunii încetă-uscate; corpurile fluide și mai volatile nu dispar așa de iute, ci remân la olaltă spre ajutoriul compacticiității, dând ansa adecă întregii masse spre a se inchegă mai tare și spre a primi o soliditate și mai mare. Astfel a fost tot'odată și cursul formatric al reșinei antiistorice, și astfel trebuie să ne esplicăm purcederea ambrei, care încă e un fel de reșină, numai cu aceea deosebire, că ea, ambra, fiind espusă la un șir de mii de secolii apesării și căldurei, care factori ajută foarte la incetul proces chimic al destilațiunii naturale, a primit o natură la prima privire alterată; această alterare însă se arată numai în privința calităților sale fizicale, ăra în cea a ănsușirilor chimice e pe deplin omogenă.

Valórea ambrei depinde dela colórea, curăția, străparența și dela mărimea unicelor bucăți. E drept, că la multe întreprinderi giuvaerele e mai căutată ambra străvêdătóre, decă totuși valórea cea mai mare o are ambra strălucitóre s'eu cea galbenă-verde. Prețul ambrei scade, dară e necurată, adecă decă se află într'ensă substanțe organice și decă e crepată s'eu scortósă. Acesta ambră necurată se întrebuinteză spre scopuri tehnice: la fabricațiunea acidului de ambră, a oleului succinic; apoi la afumarea cărnii și la producerea prafului de afumat. Succinal necurat se întrebuinteză afară de aceea — după ce s'a eliberat dintr'ensul prin destilațiunea arteficiósă acidul și oleul succinic — spre fabricarea unui fel de colofoniu, din care se produce prin amestecarea și ferberea sa cu oleu de brad un lack,

care se lipesc foarte bine și ușor de părți de lemn și de fer, și care lack resistă așa unei temperaturi înalte, ca și tuturor influențelor atmosferice, chemice etc. De aceea acest lack e foarte lătit în tehnologia modernă: la mașinării, în laboratorii, în arhitectură ș. a.

Bucățile mai mari de ambră curată se întrebuințază la producerea broșelor, a limbșórelor de ciubucuri ș. a. m.; aceste bucăți frumoase însă se sparg de regulă în părți mai mici, din cari apoi se fac acele mărgelile, cari se numesc fals corale și cari se întrebuințază mult în viața comună.

De și ambră are o tărime cu mult mai mică decât adevăratele petrii scumpe, totuși în comparațiune cu aceste ea posede acele calități importante, că se poate prelucra, tocmai ca perlele și ca ósele de elefant, în diferite forme foarte frumoase, și impregiurarea, că ambră apare de multe ori în bucăți mari și curate: da deci posibilitatea a se formă cele mai măndre ornamente, giuvaere etc.; érá colórea, imposablea acestor unelte lucșurióse de ambră se poate foarte bine înălță prin împreunarea lor cu alte corpuri: cu aur, argint, cu petrii colorate (rubin, zaphir ș. a.)

Partea cea mai mare a succinului din comerțul modern se aruncă de puterea apei, de valurile mării, pe locul uscat din mările nordice, adecă: din marea ghietară, din marea nordică și ostică, apoi și din marea mediterană mai ales în Sicilia. Érá cea mai curată și mai bogată ambră e aceea, care se aruncă pe țărmurii dintre Danzig și Memel, și care se scóte din marea ostică cu mreje asemenea peșcilor.

Însă a aréta aici diferitele moduri, după cari se exploatăză acest articol de comerțu parte directe din sinul pământului, parte din mări: nici nu e scopul nostru; căci în timpul mai recent s'au aflat metode montanistice, prin cari se scóte ambră mai rațional și mai sigur; prin urmare: modurile respective nu pot să fie de vre-un interes pentru publicul nostru, ci numai pentru specialisti montani, cari însă lipsesc în sinul romanismului mai de tot! Va fi destul deci, decă terminăm această recesiune cu acele date statistice relative la cantitatea ambrei exploatăată, aruncată și scóasă din diferite locuri, care date ni le au lăsat un naturalist germân din an. 1868.

Adecă după V. Runge se urcă întréga cantitate anuală de ambră scóasă seu aruncată din mări și exploatăată în alte moduri tehnice din sinul pământului la 75,000 kgr. Dintre această cantitate cade 5000 kilograme pe Sibiria, America de Nord și alte țărmuri ale mării ghețare, ale oceanului atlantic și pe Sicilia; 1500 kgr. cad pe Jüttlandia; 1000 kgr. pe insulele danice și pe Schleswig-Holstein; 2500 kgr. pe provinciile rusesci dela marea ostică, érá 30.000 kgr. vin pe țărmurii Germaniei dela marea ostică și adecă dintre această sumă ultimă cade 25.000 kgr. numai pe țărmurii dela Danzig până la Memel, unde este în fine de a se socoti 35,000 kgr. de ambră curată și necurată scóasă din golful kurik.

G. Pocrean.

Studii limbistice.

— O sută de etimologii revindicate. —

(Urmare.)

44) *Cobérna*. Acest cuvânt înseamnă: o casă în pământ, din care mai mare parte numai acoperământul este afară. Despre acest cuvânt după scirea noastră mai întâiu a făcut împărtășire în anul 1876 dl At. Marienescu fost jude la Tribunalul din Oravița în Bănat, scriind dlui Hășdău la București despre obiect. Dl Hășdău

apoi în Columna lui Trăian, 1876 anul VII noua serie tom. I pag. 93 a dat în publicitate scirea despre acest cuvânt.

La trei ani după această împărtășire, în anul 1879 publicând Dl Cihac: *Dict. etym. daco-romane, éléments slaves etc.* de loc a și faurit o etimologie slavă pentru acest cuvânt. Anume dice Dl Cihac: *Dict. etym. daco-romane, éléments slaves etc.* pag. 66 cumcă cuvântul „cobérna“ se derivăză dela boem. „kobka“ despre care spune dlui ca ar însemnă: baraque, petite hutte, faite d'une maison fr., Feldhütte, kleine Hütte, Giebel eines Hauses germ., dar nu este pe deplin adevărat, fiind că cuvântul boemesc „kobka“ înseamnă în înțeles primariu numai „halle“ fr., „Halle“ germ., deci dl Cihac a estins înțelesul cuvântului spre a se apropiă de semnificațiunea cuvântului românesc.

Dl Cihac dice apoi mai de parte, cumcă cuvântul boemesc „kobka“ e împrumutat din „koben“ al limbii germane. Dar dl Cihac nu ne spune în ce perioadă istoric se au atins Daco-Românii cu Boemii de au împrumutat dela acestia cuvântul? Ací trebuie se stee omul și să se mire, cât de departe a ajuns pângărirea limbistice comparative.

Dl Cihac nici aci, ca la sute de alte cuvinte nu vře se pricepă, cumcă această etimologie a dsale nu este concésă nici prin formă, dar nici prin conceptul cuvântului.

Dl At. Marienescu când a descoperit la popor în anul 1876 cuvântul „cobérna“ a spus apriat ca el deduce cuvântul dela „caverna“ latinesc, dar înțelepții timpului modern nu au vrut se asculte de atare etimologie, fiind că astăzi a cuprins pe filologii români un fel de respect a se deprinde și a eși la lumina cu etimologii române, mai preferéază a făuri de un străin și această pentru cuvânt: ca să nu devină un străin înfrunțăți din partea filologilor străini de cămăra ocupăți de interesele noastre naționale. Estomod în aceste controversale lor înfrunțăți dl Hășdău pe dl Cihac, că a făurit etimologii neesacte și țintesc a ne slavisiá limba prin aréțarea de etimologii slave, dl Cihac apoi răspunde în Convorbiri literare: cumcă în „Cuvinte din bătrâni“ ale dlui Hășdău nu se află de cât trei etimologii române.

Cu privință la cuvântul „cobérna“ un filolog de frunte din București mi spuse mai antiertiu cumcă „cobérna“ se derivăză dela „cu o bârna“, fiind că la astfel de borde se pune pentru formarea ușiei numai o barna de asupra care spriginesc pământul. Abiă că poate om serios cugetă la o astfel de etimologie.

Decă filologii români nu se feresc din motivele aci spuse de etimologii române, apoi de ce fug ei alătura cu filologii străini de „caverna“ latinesc, de órece contra acestei etimologii din punct de vedere al formei și al conceptului după regulile sciinței limbistice nu putem avea nimic în contră? Én se cercetăm mai adânc și special această etimologie.

În limba lătinésă înseamnă „caverna“: peștera (grotă) și cripta, și acest înțeles stă foarte aprópe deja de înțelesul „cobérnei“ noastre. Apoi în Diefenbach: *Glossarium latino-germanicum mediae et infimae aetatis, Francofurti a/M. 1857* aflăm chiar „caberna“ pentru „arca“ (lada, orman, închisóre), pentru „taberna“: cărcăma, și pentru: Kleiderkammer germ. În Couzinié: *Dictionnaire romano-castraise, Castres 1850* aflăm „caberno“ pentru: caverne franc., dar și pentru: maison basse et peu éclairée franc., adecă pentru: casa scunda și puțin vederósă. Cu această ocaziune chiar și Couzinié derivăză cuvântul dela „caverna“ latinesc. În Biondelli: *Dialecti gallo-italici, Milano 1853* pag. 564 vine înainte „caborna“ pentru „casipola“: casa sărăcésă și caducă, și pentru „cajanna“: coliba. În limba

V é r a .

spaniolă însemnă „caverna“ și o : casa țiganescă. Cumcă „a“ din rădăcina lui „caberna“ s'a prefăcut în „o“ în limba română este lucru natural, căci „a“ a trecut prin mediul lui „ă“ făcându-se „căberna“ și apoi înălțându-se „ă“ în „o“ s'a făcut pentru mai bună sunare „cobërna“ precum s'a făcut „porâmb“ din „palumba“ lat. și „boteză“ din „baptizare“ lat.

În Couzinié : Dict. romano-castraise, Castres 1850 pag. 115—117 dintre 100 de cuvinte cari se încep cu „ca“ 33 au strămutat pe acest „ca“ din rădăcina în „co“ d. e. „coba“ în loc de „cabal“, „copel“ în loc de „capel“ etc., o proporție destul de bătătoare la ochi care se află și în celelalte dialecte a limbilor române și în latinitatea evului de mijloc, din care împrejurare apoi ne putem convinge că și în limba romană rustică trebuie să fie fost tare lășița strămutarea radicalei „ca“ în „co“, deci se nu ne mirăm decât aflăm o atare strămutare și în limba română.

Estmod cuvântul „cobërna“ nu numai ca nu este de origina slovenescă, ci credem a fi demonstrat, cumcă este unul dintre cele mai vechi cuvinte de limba romană rustică din Italia. Trebuie se desvoltăm mai mult interes național, căci contrarii limbei și a elementului român (omeni cari trec de primul rang) nu observază principiile și regulile științei critice, ci nisuiesc se ne compromită prin falsificări originea. Apoi nu trebuie se uite din vederile lor literatorii români cumcă știința a fost și va fi un ce relativ în lume.

45) *Përdosî, përdosëla.* Cuvântul „përdosî“ însemnă : lapidibus sternere, stratura (plateae) lat., paver, carreler fr., pflasterm germ.

Deci „përdosî“ însemnă eschisiv numai përdosire cu pëtră eră nu și cu scânduri, acei cari întăresc contrariul, fac abuz de limbă. În Bănat și Transilvania este necunoscută semnificațiunea : a përdosî cu scânduri. Pământul acoperit cu scânduri este după graiul adevărat al limbei române : podit eră nu përdosit. Despre acest înțeles al cuvântului mărturisesc și dicționarele mai bătrâne a limbei române. Dicționariul Academiei române de Laurian și Massim, Bucuresci 1871 greșește când spune, cumcă cuvântul „përdosire“ ar însemnă și „lignis sternere“ lat., adecă : a asterne cu lemne. Dicționariul de Buda din 1825 derivază etimologia cuvântului dela *παράθεσις* gr. Dicționariul Academiei române pune cuvântul „përdosire“ între cuvintele străine din glosariu și însemnă numai simplu etimologia dicționariului de Buda.

Di Cihac : Dict. etym. daco-romane éléments slaves etc. pag. 683 derivază cuvântul „përdosire“ dela grecescul *πατος* care însemnă : a pune, a construi etagiuri, a podi. Di Cihac combinază și pe sêrb. „patos“ plancher fr., Diele germ., „patosati“ planchier fr., Dielen germ.

Acêsta etimologie este absolut fără putință, căci materialul cuvântului nu o conde, de ôrece rămâne litera „r“ din prima silabă neexplicată.

Etimologia zace în „petra“ latinesc, care prin metatesă, adecă prin strămutarea lui „r“ din a doua în prima silabă produce „perta“ și „perda“. La prima vedere se pare acêsta o etimologie scrintită, deșiuchiată, de asard, dar totuși este adevărată. În Porru : Nou dicționariu sardu-italianu, Casteddu 1832 pag. 426 aflăm „perda“ pentru „pietra“ și „sasso“ ital., și „perdoso“ pentru : pietroso, sassoso, lapidoso ital. În Toni : Vocabolario bolognese-ital. Bologna 1850 încă aflăm „perdon“ pentru „pietron“ ital.

Acî este evidentă etimologia de „përdosî“ și „përdosëla“. Deci ecă încă un cuvânt străvechiu de limba romană rustică.

46) *Cotcođi, codeođi, coteorođi, cotcodăci.* Cuvântul „cotcođi“ și „codeođi“ există în graiul bănățenesc, eră

„coteorođi“ se află în Bobb : Dicționariu românesc-lăti-nesc și unguresc, Cluș 1822 tom. I pag. 232, în urmă „cotcodăci“ vine înainte în Cihac : Dict. etym. daco-romane, éléments slaves etc. pag. 67. În Dicționariul de Buda, a lui Barcean, Polizu și cel al Academiei române din 1871 nu se află acest cuvânt. Cuvântul „cotcođi“ însemnă strigarea găinei când oua ; glocitare lat., ereteler fr., schiamazzare ital., gackern germ.

Di Cihac : Dict. etym. daco-romane, éléments slaves etc. pag. 67 deduce cuvântul românesc din elemente slave, dela boem. „kdakati“, „kdakotati“, combinând și pe magiarul „kadacsol“, cari tôte au înțelesul cuvântului românesc.

Di Cihac nu socotesce cumcă acest cuvânt este numai : o imitare a sunetului găinei, adecă este o onomatopea (Schallnachahmung germ.), care pôte fi o dinamică omogenă desvoltare în tôte limbele, fără a fi imprumutat una dela alta.

Di Cihac se vede că nu a cunoscut elementele romane a acestui cuvânt, căci la din contră le ar fi citat. Cuvântul este de origină romană drept onomatopeă, dar se află și în limbele romane dela apus. Estmod aflăm în Azzi : Vocabolario ferrareze-ital., Ferrara 1857 pag. 57 „coccodè“ pentru : schiamazzare della gallina dopo aver fatto l'ovo ital., adecă : strigarea găinei după ce a făcut oul. În Monti : Vocabolario dei dialetti di Como, Milano 1845 pag. 58 stă „cot-cot“ pentru : voce di chiocchia che quida pulcini ital., adecă : graiul clotiei (clocchei) care păzesc puii. În Monti : Vocabolario di Gallia cisalpina e celtico, Milano 1856 aflăm „coch-codegat“ pentru : verso ai gallina che a fatto l'uovo, adecă : versul găinei care a făcut ou. Tot Monti în locul aci citat arêtă, cumcă „coca“ în dialectul piemontes însemnă „gaina“. În Ba : Vocabolario milanese-ital., Milano 1852 pag. 311 vi „coccodè“ pentru : schiamazzare, che fa il goccodè a fatto l'uovo ital., adecă : strigarea găinei după ce a ouat.

În Goudelin : Las obros, Toulouso 1713 adecă în : Dictionnaire dela langue toulousaine, aflătoriu în capêtul acestui op pag. 329 stă „coucoudesco“ și „coucouresco“ pentru strigarea unei găini și a unui cocoș. — Deci origina română a acestui cuvânt numai ômenii preocupați și tendențiosi o pot trage la îndoielă. Să ne spună di Cihac, decât încă rămâne la propunerea sa, intru ce se cuprinde mediul slav prin care a purces cuvântul în limba română. O altă asemenea onomatopeă formeză și cuvântul următoriu „cutcuricu“ seu „cucuricu“.

(Va urmă.)

Simeon Manguica.

L i c h i o r u r i l e.

Nu este casă, în care — după finele prânzului — împreună cu cafêua se nu se aducă pe tavă și pânărute de lichior, în mijlocul cărora se figureze una din buteliile vestite de „chartreuse“ seu „cuiरााço“.

Toți ne facem întrebarea decât un lichior, după mesă, este bun și mulți resolvă acêsta cestiune după propria sa părere.

Dăm aci efectele lichiorurilor asupra sănătății.

Partea principală a lichiorurilor este alcoolul seu spirtul. Bêut în mare cantitate, pe nemâncate, spirtul lucrază într'un mod vătămător asupra sănătății. Dar bêut într'un dosă moderată, după mesă, alcoolul înlesnește digestiunea, activează circulația periferică, stimulează forțele și crește și înlesnește secrețiunea urinei. Un prânț este complet, și produce într'un mod favorabil efectele sale, când, la sfêrșitul mesei, se bea un

păhăruț de coniac séu de ori-ce alt lichior care nu măsoră la areometru mai mult de 50 graduri.

Un invățat a făcut niște comunicații foarte însemnate societății de biologie din Paris, relative la rezultatele ce i-a dat experimentele sale foarte curioase, cu tendințe doveditoare la efectele diferite ce produce alcoolul, luat în dosă mare séu în dosă moderată.

A luat trei câni de statură comparabilă cu a omului și le-a dat fie-căruia aceeași cătățime de carne: numai carne singură unuia, celui de al doilea carne cu 75 grame de rachiu, celui de al treilea aceeași cătățime de carne cu 25 grame de rachiu; puțin timp după mâncare câni fură jertfiți și se constată:

La cănele ce béuse 75 grame de alcool, stomacul eră congestionat, carnea eră nemistuită; cănelui însă care nu i se dedese mai mult de 25 grame, digestiunea se făcuse regulat și stomacul i eră în starea normală; în vreme ce la cănele care nu béuse rachiu de loc, digestia eră inapoiată, ea se făcuse cu greu.

Conclusia care se trage din aceste observațiuni experimentale, este că lichiorurile, ca și ori-care alte substanțe accesorii alimentațiunii, sânt foarte bune când se béu cu moderațiune, devin însă vătămătoare sănătății când se abuzază de densele.

Dacă este salutar ca într'o mică cantitate să bem câte un păhăruț de rachiu, pentru a inlesni și îmbărbătă acțiunea fiziologică a digestiunii, trebuie însă să scim și ce calitate de rachiu să bem.

Un păhăruț de rachiu tras din vin, este bun lucru după un prânț bun; este însă lucru primejdios, și cu totul vătămător sănătății a bea, ori când și în ori ce timp, un păhăruț de acel spirt care arde gura și stomacul, și care este tras din cartofi séu sfece. Deosebirea este atât de mare — între alcoolul tras din vin și spirtul tras din cartofi și sfece — în efectele lor asupra sănătății, în cât doctorul Baclé, cu drept cuvânt, a repetat de o mie de ori acest mare adevăr:

„Deosebirea alcoolurilor cu gust bun și gust prost nu este numai comercială, ea este și fiziologică“.

Cu totă asemănarea ce există în compozițiunea spirtului de vin (etilic) și a spirturilor de cartofi (amilic) și sfece (butilic), aceste două din urmă sânt mult vătămătoare sănătății; și cu toate acestea, sub ochii guvernului, și în paguba sănătății tuturor, o mulțime de fabrici produc milioane de oca de asemenea spirturi otrăvitoare.

Dăm aci compozițiunea și numele lichiorurilor celor mai bune pentru digestie.

Chartreuse (șartrosa). Călugării în toate timpurile, în toate țările ca și la noi, s'au ocupat și se ocupă, mai ales dela un timp încoace — în loc să cânte pe Savaot — de fabricațiunea lichiorurilor, și în special a bunelor licheoruri de desert. În mai totă Europa călugării se luptau altă dată: „frate, trebuie să murim“, astăzi formula lor de salutare este: „frate, trebuie să des-
zăm“.

Este mult mai bine ca călugării să muncască, fie și fabricând vinuri bune și lichioruri escelente, de cât să comită fapte rele din cauza trândăviei.

Cea dintâiu industrie, care a fondat'ordinul religios Saint-Benoit, a fost preparațiunea elixirului de la grande Chartreuse: din acesta industrie a eșit pentru gurmanși, mai multe feluri de șartroze verde, galbenă și albă.

Deosebirea de colóre a șartrozelor, provine din punerea variabilă a plantelor verzi pentru a obține culórea verde, galbenă și albă.

Cu cât o sticlă cu șartroză este mai efină, cu atât acest lichior este mai puțin adevărat. Veritabila șartroză consistă în macerațiua și distilațiua unor plante care fac tocmai calitățile superioare și escelente a ace-

tui digestiv pe când în șartrozele eține spirtului de sfece și de bucate constitue partea principală.

Șartroza adevărată este un lichior digestiv prin escelență, luat în dosă moderată; abusând însă de densa, se simte o nemulțumire indoită. Afară de accidentele inerente unei mari cantități de alcool absorbit, se mai arătă și un fel de slăbiciune specială și accidente nervoase provenind din esențele vegetale aromatice.

Elixirul mării șartroze, l'elixir dela grande Chartreuse este un adevărat medicament, ér nu numai un simplu lichior, un medicament digestiv prin escelență. Un păhăruț din acest elixir luat după mäsă produce și inlesnesce cea mai grea digestie.

În dosă de o linguriță de cafea cel mult, acest elixir taie colicile și inlesnesce digestia; dar e vătămător a usă de acest elixir fără trebuință. Copiii se nu guste din acest elixir, de cât foarte puțin, și numai când se va simți trebuință.

Cuirasoul, (Cuirăço). Adevăratul și bunul cuiraso, este unul din cele mai bune lichioruri digestive. Acest lichior este de mare folos și chiar în febre însoțite de sete mare; când bolnavii se desgustă de ori-ce tisană, le rămâne o predilecțiune pentru apa îndulcită c'un păhărel de cuiraso.

Cuirasoul este un lichior cunoscut de timpuri înmemorii în insula Antilia al căruia nume îl și pórta.

Este fabricat de Olandezi după o formulă (rețetă) care nu este tocmai bine cunoscută. Imitațiua cea mai bună a acestui lichior se face în Franția, și în special în distilăria Lionesă, al căruia cuiraso se apropie mai mult de cuirasoul de Olanda.

Însă pentru gusturile rafinate se recomandă cuirasoul original din Olanda.

B. P.

C u g e t ă r i.

Pentru un autor, cartea la care lucrăză este totdeuna cea mai frumoasă din colecțiunea sa.

Aceea ce cineva iubescce mai mult în vechii sei amici, sânt mărturiile succeselor sale de altă dată.

Pentru ca cineva să nu devină nefericit prin femeii, trebuie să le iubescă pe toate și să nu se atașeze nici uneia.

Una din nenorocirile cele mai mari ale omului este de a se lăsă a fi stăpănit de femeia sa.

„Femeia dtale este un trandafir“, dicesc un órecine unui poet orb. „De aceea trebuie să me feresc de spini“, respunde el.

Se judecă despre nenorociri ca despre viciile de care ne roșim cu atât mai puțin cu cât le împărțăm cu mai mulți.

Dacă iubirea s'a născut între două ființe care s'atrăgeau, ura s'a născut între două ființe care se certau pentru același lucru.

Sărăcia face pe om să plângă, și bogăția îl face să casce.

Este o invidie firescă în ómenii care i face se îndure cu mai multă răbdare propriile lor dureri de cât plăcerile altora.

Indulgița pentru cei ce-i cunoscem e mult mai rară de cât mila pentru cei ce nu-i cunoscem.

Imperiile cele mai civilizate sânt totdeuna tot atât de aprópe de barbarie ca și ferul de rugină.

Națiunile, ca și metalurile, adese nu strălucesc de cât la suprafața.

Nu póte fi nimic supra-natural în natură; ori-ce lucru are rațiunea sa d'a fi. Ceea ce se numesc monstruosiități nu sânt de cât excepțiuni legale aduse unor legi cari nu sânt absolute.

SALON.

Cronică bucureșcă.

— 27 iunie.

(Spectacole gratuite. — Cântărețe. — Musica și poezia sorori. — O legenda despre Tei.)

Ecă o seplămână pe care o putem prè bine numi a spectacolelor gratuite. Jocuri frobeliane, reviste de militari in perspectivă, reprezentatiuni artistice, produțiuni musicale, împărțiri de jucării și distribuire de premii, tôte s'au succedat in cursul celor șese rēposate zile. Timpul nu m'a îngăduit sè iau parte la tôte aceste petreceri cari au mai aruncat o fața veselă pe monotonia vieții de București, 'nainte d'a fi cu totul deșertați, cum festila 'nainte d'a se stinge cu totul, mai aruncă un val de strălucire in besna ce domnesce imprevjur.

Numai Vineri (24 iunie) am ascultat la Ateneu produțiuni musicale ale claselor secundare din Asilul Elena Dòmna. Pentru că n'aveam sè judec asupra valōrei notelor și pauselor, asupra accidentilor, măsurilor și gamelor majore și minore, și nici sè apreciez diferitele eserciții vocale, materii propuse in cele două dințeu case normale, lăsaî sè trecă o oră peste cea anunțată și tocmai la cēsurile 2 p. m. me 'ndrumai spre Ateneu. Ajuns, pas' de străbate decă poți! Intrarea, d'altmintrelea destul de spațiosă, eră baricadată de mese și de scaune pe cari melomanii de contrabandă se cocoțase ca s'asculte, adecă sè vedă, mai bine pe elevele Asilului producēdu-se. Abiă cu multă greutate isbutii, mulțămită cător-va prieteni cari se grăbiră a-mi face loc, s'ajung până la primă tréptă a parterului.

Aci, de și osândit sè stau in picioare, intre frumusețile de 'nainte și urățeniile dela spatele meu, pe o căldură de nesuferit, totuși eram bine aședat. Dșōra Boșorēnu fărmeacă tocmai pe auditor cu vocea-i drăgălașe care ne reproduce aria din „Somnambula” lui Belini. Sosisem la timp: cursul superior, compus din cele 41 eleve ale claselor III (18), IV (12), V (6) și VI (5). incepuse produțiunea, nu perdusem de cât corul din Joseph al lui Mehul. In schimb am fost pe deplin rēsplătit cu corurile: Hereux sejour (Lorenzo). L'Arithmétique, bucată admirabilă de gingășie de Gounod și Gondoleta de Cohen, profesorul de musică, care, după rōdele date, se vede că a desfășurat in cursul anului o sirguință vrednică de tōtă lauda. Apoi programa destul de bogată s'a executat cu tōtă punctualitatea.

Afară de d-ra Boșoreanu, d-rele Niculescu, Stegărescu și Hristodor au fost cari s'au mai produs singure. Dintre aceste, vocea d-rei Niculescu e cea mai flexibilă. D-ra Stejărescu are ciripitul drăgălaș al cântărețelor crēngurilor cari se încercă se insulețescă echourile depărtate ale dumbrăvilor inverđite, dar i lipsese curagiul, increderea in puteri a acelora. Negreșit și emoțiunea nu eră puțină in fața acestei coline de capete care se desfășură 'nainte-i, in fața acestor mii de ochi așințati asupra-i. D-ra Hristodor posede o bună școlă; d-ei e și cea mai veche elevă pare-mi-se. Vocea d-sale insè n'are acele vibrări cari sânt mai mult o enșusire firēscă, cum murmurul este al undelor și cum frémătul este al frunzelor, de cât un fruct al studiului. D'altfel modulațiunile au fost bine conduse, de și s'a produs in bucăți cari-i intreceau puterile, alese din giganții musicali. Trecēnd peste cele alte numere, voi

cita, afară de admirabilul trio din Guillaume Tell de Rossini, corul Corabia-năluca de Wagner, măestrul pesimist, care a fost bine cântat și prè bine primit.

Dar nu numai musica vocală a fost reprezentată. Musica instrumentală încă și-a avut niște interprete destul de măestre in persōna d-relor Calotescu, Zitti și Strejescu cari au smuls cōrdelor pianului multe din tainele lor, pentru a ne destăinuî simțirile ascunse in cōmori de armonie de Weber, Schubert, Liszt.

*

Sè aruncăm încă intre pause o privire asupra salei.

Numerōse șiruri de capete încărcate de flori și de cordele, rēnduite unul d'asupra altuia, până in fundul salei, ai cărei părăți pângăriți de mâna omului, mai destructōre de cât a timpului, apăreau ca niște schelete la lumina puțin slăbită a zilei, — ocupau mai mult de trei părți din patru. Numai in partea cea mai ridicată și prin locurile rezervate intrării, reprezentanții sexului urit șed ghemuiți unii intr'altii ori cocoțati unii d'asupra altora. Trei candelabre, din cari nu sânt două la fel, atērnau ruginite de slujbe și de vremi d'asupra acestei mulțimi cari infățisă ochilor cel mai bogat amestec de chipuri, găteți și colorii. In fund, aprōpe de plafond, cum am țice in slava salei, in galeriile din cari tribunalele vecine și-au făcut, fără nici o poftelă, magasiă de pricini stinse prin . . . dreptatea hotăririilor judecătorești, câteva mutre simandiciose, tolănite pe dosarele prăfuite, ascultă cu o gravitate comică: sânt cōtōpistii și condicarii tribunalelor.

De o parte și de alta, pe scena in fața căreia se ridicase o brēncară de frunț, despărțite de public, câteva dōmne privilegiate; er in mijloc asirate d'elungul și d'abiă avēnd loc, gingășele cāntătoare in rochițele lor albastre, cu șorturile negre și cu paiele cu margini late spēndurând pitoresc pe unu fundul scenei, pe niște largi draperii roșii, portretele MM. LL. lucrute admirabil, ni se pare de profesorii de desen ai Asilului, incadrate de ghirlande de verdēță. Cu privire la acēsta, cineva impută, și cu dreptate generalului Davila care ori cât de aprins n'avea dreptate, lipsa imaginii dōmnei Elena Guza, cea antēiu intemeietōre a institutiunii ce-i pōrtă numele, care nu trebuie sè lipsescă dela nici o solemnitate de asemenea fel. Locul de onōre i se cuvine, căci ceea ce e mai greu la un lucru e inceputul.

După un martiriu de mai multe ore, pe care gingășele eleve se siliau sè ni-l facă pe cât de plăcut, la orele 5 toți se grăbiau a deșertă sala destul de mulțămiți de progresele ce s'au vedut realizate, progrese pentru cari adresăm felicitări sincere dlui M. Cohen, profesor al Asilului și prieten al nostru.

*

O voce, un viers, dar in adevēr

Viers de privighetōre,

Ca frémătul de frunțe, ca plānsul de isvōre,

am audīt ieri la Esternatul secundar de fete. D-ra Iulia Pop e fericita muritōre care pe lângă un chip drăgălaș posedă și acēsta comōră ce mai prețiosă de cât tōte comorile, ne fărmeacă nu ochii ci inima. Direcțiunea acestei școle a avut frumoșa idee de a ne da un fel de sērbătōre musicală intimă. Dar cu tot caracterul restrins ce i se dedese, lumea abiă încăpea in salonul clasei I gătit adhoc, și mulți erau prè mulțămiți sè pōtă ascultă și din antret.

Dintre bucățile mai mișcătōre cântate de d-șōra Pop, a fost „Bălcescu murind”. Cunōșceți acest strigăt al unui suflet românesc, aprōpe a-și luă sborul spre cer

departe de pământul țării pe care l'a iubit și pentru care a suferit atât de mult :

De pe plaiu 'nstrăinării
Unde zac și simt că mor,
De amarul disperării
Și d'al țării mele dor,
Ved o pasere voișă
Apucând spre răsărit,
Și orață luminosă,
Și un nour aurit.

.....
Du-te, rață strălucită,
Du-te, mică paserea,
Și pe țera mea iubită
Mângâiați-o 'n lipsa mea.
Er tu, nour de rodire,
Fă să crês că 'n sinul seu
Cu verți lauri de mărire
Flórea sufletului meu! *

Vasilescu, cunoscutul compositor, neobositul și inteligentul profesor de muzică a pus aceste versuri duioase pe o arie din cele mai mișcătoare. Și glasul dulce, mlădios al cântăreței, plin de armonie ca trestiele în cari bătrânele unde ale Ladonului schimbat-au pe fiica lor, pe frumoasa Syrinx, nimfa drăgălașă a Arcadieii, părea să fie un echo depărtat : plânsul valului sicilian spărgându-se gemând de țermul înflorit al Palermei, adus în țără pe aripele unei recoroșe adieri de mișcăți.

Dar nu numai o bună cântăreță e d-ra Pop. D-ei e o probă vie că muzica și poezia sunt surori, căci ~~nu a spus~~ ~~să are~~ mai multe încercări poetice pline de gingașie. Dacă voiu avea fericirea să obțin încrederea tinerei poete, apoi nădăjduiesc să pot împărtăși cetitorilor mei câteva din producțiunile acestui nou talent.

Corurile compuse din eleve luate din fie-care din cele 3 clase ale școlii, n'au lăsat, putem dice, nimic de dorit, lăsând la o parte emoțiunea a căror prădă erau fragedele copile.

Producțiunile musicale terminate, acordai câteva momente de atențiune espositiiei de tablouri. Tinerul profesor de desen, St. Nestorescu, despre care cetitorii „Famillei” au mai aușit vorbindu-se, a isbitut a realisa cele mai vedite progrese. D-ra Lucia Pascal (cl. III) a spus câteva contouri vrednice de mâna unui artist consumat. Printre desemnurile liniare am deosebit o arhitectură lucrată cu multă grijă și răbdare de d-ra Georgescu, sora simpaticului sculptor cu acest nume, care asemenea vi este indetul de cunoscut din cronicile anterioare. De aci trecurăm în sala în cari erau espuse producerile casnice, lucrul de mână propriu femeilor. Vedurăm broderii admirabile, impletituri măiestrele, costume țărănesci lucrate cu mult gust, o mulțime de lucrări cari fac onore măiestrei de lucru al cărei nume ne scapă în acest moment.

*

Să părăsim acum teremul realității, pentru a ne transporta pe cel al ficțiunii. Vineri, ca în toți anii la Drăgaica (diua Nascerii Sf. Ion Botezătorul), a avut loc la Tei tradiționalul bălcu, dacă pot numi astfel un fel de serbare populară unde mai toți vin ca să petrecă, de cât se vîndă seu să cumpere ceva. Și în mijlocul petrecerii, fie-care ascéptă s'audă că o victimă a perit prădă undelor perfide ale lacului a cărui descriere v'am

făcut'o în cronică trecută și care în fie-care an, la această zi, trebuie să înghită o viață.

Locuitorii Colintineni și moșnegii mahalagii din ulița Teilor, povestesc cu ore-care gróză această sumbră legendă :

În noptea zilei de 24 iunie, lacul se bate cu furie de malurile de cari se sparg valurile sale, ér în vuetul surd produs de izbirea lor, și pe care vântul îi pórta pe aripele lui prin crângul și câmpia învecinată. Călătorul căruia nu-i e témă să întârzie în prejmă și s'asculte cu totă luarea aminte, deosebesce, de și cu multă greutate, următoarele cuvinte :

Césul a venit,
Voinicul n'a sosit.

Atunci, cuprins de infricóșare, ori cât de îndrăzneț ar fi acela, își scuipe 'n sin, își face o cruce mare și se depărtéază repede șoptind îngrozit : Lacul cere om !

Și această ferbere a undelor duréază totă noptea. Cu dorile totul reintră în linisce ; lacul își increțesce ușor fața la adierea bórelor ; dar în totdeuna în diua aceia atât de veselă, o nenorocire trebuie să se întemple : un corp trebuie să se găsească morméntul în brațele brădișului care-i acopere fundul.

Regularitatea cu care data acestei legende se adeveriă în fie-care an, a atras însă atențiunea autorităților cari în pomenita zi opresc cu desévêșire pe oricine ar voi să-și potolésca ferlînțela produsă de fumul béurilor și voioșia petrecerilor, aruncându-se în sinul undelor perfide. Astfel jertfele sînt înlăturate, dar lacul stăpânindu-și nécazul și-ascéptă pe altă zi victima care nu-i scapă : căci nu trece mult și toți aud povestindu-se că cutare, scaldându-se la Tei, s'a inecat.

Și nu nedibăciei se póte atribui o asemenea nenorocire. Se scie notători buni, cari au bătut în mai multe rânduri de câte 2—3 ori lacul dela un țerm la celalalt, și cari au cădút jertfă în mijlocul isbândirii lor.

Oh lacul, ca tot ce-i perfid, nu vré să-i pētrundă nimeni adâncul !

A C. Șor.

O femeie soldat.

La spitalul din Issy, ne spun diarele parisiane, a murit de curénd o femeie numită Virginia Desquiere care — lucru fórte rar — eră decorată pentru serviciu militar.

Istoria acestei femei presintă o particularitate din cele mai stranie care póte găsi rar un exemplu asemenea.

În timpul resbelului Crimeei, colonelul regimentul 27 fu lovit d'un glonț într'o luptă crâncenă și toți îl credură mort. După luptă, un serginte mic, subțire, dișe la doi din camaradii sei : Trebuie să găsim corpul colonelului și s'arétăm oficierilor că nu ne e frică.

Cei trei viteji plecară, dar doi cădură pe drum, sub glonțele vrășmașului, așa în cât sergintele singur ajunse la locul unde zăcea corpul colonelului. El încereă să-l a în spinare dar însedar.

În acel moment, zări în apropiare doi cazaci călări, le atrase atențiunea prin semne și acestia s'apropiară, cređend că au să facă un prinsonier. Dar când erau la vre-o 20 pași, sergintele omori pe unul printr' un glonț și răni greu pe celalalt, în cât cădú de pe cal.

Atunci sergintele puse corpul colonelului p'un cal și se întorse în lagăr glorios și vesel.

* Alexandri.

Din norocire, colonelul respiră încă. Chirurgul i legă ranele și-i scapă viața. Atunci el băgă de seamă că și sergintele eră rănit, căci sângele i pătrunsesse tunica I se scoseră hainele, fără voia lui, și, lucru surprinzător, se constată că sergintele eră o femeie.

Eră Virginia Desquières, care vedând că fratele seu e luat in ostire, sê duse în locu-i, ascunzându-și secul sub vestminte de bărbat.

Acêsta pare o poveste sêu o legendă, dar e adevêrul curat.

Generalele însciintat d'acêsta bizară descoperire, chiemă pe Virginia, o lăudă pentru purtarea sa și dobândi pentru dênsa un concediu definitiv și crucea Legionii de onore.

Acêsta e femeia care a murit la Issy.

E c h o.

O tristă istorie.

Imprumutăm din cronica lui Aurelian Scholl trista istorie a mortii dlui M. de L. care, fiind încă tinêr, muri de pept.

El își ținea soția de mână, care stă lângă patul seu :

— Simț că totul s'a sfârșit, — i dîse el, — și imi pare fôrte rêu, în momentul d'a te părăsi, de micel certuri ce am avut împreună, de scenele de gelosie, de bănuielile cari adesea au turbat iubirea noastră. Poți sê-mi spui acum decă am fost un nebun... decă am fost greșit.

— Amicul meu!

— Nu-mi ascunde nimic... voi sê știu tot...

Soția sa c'o voce dulce :

— Dar... decă n'ai muri?

*

Omenii mari neînțeleși.

Henric Heine părea că e în agonie. Femeia sa stătea lângă dênsul.

Ea plângea și cu o voce inecată în lacrimi spunea :

— Nu, Henric, nu, tu nu vei face acêsta, nu vei muri. Îți va fi milă de mine! Am pierdut deja ađi dimineța papagalul meu cel iubit; decă ai muri și tu, aș fi prê nenorocită.

Ecă, de altminteri, cum Heine se exprimă în privința femeii sale :

— Ea n'a citit nici odată vr'o lucrare d'ale mele. — dîcea el; — ea nu știe ce va sê dîcă un poet. Cu tôte acestea, am descoperit la dênsa o vagă idee, că numele meu ar fi imprimat într'o revistă, dar nu știe anume care.

*

Un studinte de spirit.

Un tinêr studinte, care arêta museul din Oxford unei companii de dômne, le atrase atențiunea, între altele, asupra unei spada de oțel, fôrte ruginită.

— Dômnelor, — dîse el, — ecă spada cu care Balaam eră sê-și ucidă măgarul.

— N'am auzit nici odată, — observă o dômna, — că Balaam sê fi avut o spadă; am citit numai în istorie, că el a dorit sê aibă ceva.

— Aveți dreptate, — reluă studințele, — și acêsta spadă este tocmai aceea pe care a dorit-o.

*

Dialog între două femei.

— Ce! Tu esci scumpa mea adriană?

— A! ecă Maria! Ce faci? Cum te-ai schimbat!

— M'am măritat.

— Ah! Esci fericită?

— Oh! Dar tu?

— Eu... sînt vêduvă.

— Am observat, în adevêr, că ai avut în totdeuna mai mult noroc de cât mine.

Între două amice.

Amêndouê elegante, dar ajunse la etatea în care cochetăria cere cea mai mare ingrigire; una din ele se vopsesce pôte prê mult.

Antêia : Dar ce etate ai, scumpa mea?

A doua : Ce face cu asta! n'are cineva de cât etate ce pare a avea.

Antêia (după un examen d'un cart de secundă) : Te credeam mai tineră!

*

Înainte Curții cu jurați.

Președintele : Esti acusat de tentativă de deraliare de drum de fer? Ai sê spui ceva pentru a te apêră?

Acusatul : Domnule președinte, eră în tren și sócră-mea.

V é r a.

— Veđi ilustrațiunea de pe pagina 337. —

Desemnătorul ilustrațiunii din nr. prezinte ne înfățișeză vêra, anu-timpul atât de plăcut, când totul e viață și bucurie.

Vêra se represintă prin o nevêstă frumôsă, impresurată de tôte darurile naturei. Spice bogate, flori și fructe plăcute paseri cântători, ângerăși cu aripi fac cadra în giurul ei.

Și dênsa incununată de tôte grațiul, priveșce fericită în giur de sine, ținând în mână un evantai frumos, cu care se recoresce.

L. F.

C e e n o u ?

Regina României, după o petrecere îndelungată în străinătate, s'a rentors deplin rensânătoșată în sêptemăna trecută în România. Maj. Sa a călătorit pe la Brașov de-a dreptul la Sinaia, unde se află și regele Carol I.

Hymen. *Dl dr. A. Balint*, medic în Roșia montană, în sêptemăna trecută ș-a serbat cununia cu domnișora Constanța Tobiasș în Sibiu. — *Dl Emil Pop*, subnotar la judecătoria reg. a cercului Abrud, la 7 iulie ș-a serbat cununia cu dșora Eugenia Draia din Abrudsat.

Societatea pentru fond de teatru român va ține adunarea sa generală de est-timp în orașul Lipova la 6 și 7 august st. n., precum s'a anunțat în nr. 27 al „Familiei”. Inteligența română din acea localitate și din giur își dă tôte silința pentru ca adunarea sê aibă un succes complet. Se speră, că va participa un număr mare de public întocmai ca la adunările din urmă ale acestei Societăți, care a luat un sbor atât de repede și nalt. Invităriile pentru bal și concert s'au espedat în tôte părțile.

Convocare. În conformitate cu § 21 din statutele Asociațiunii transilvane și în conformitate cu concludul adunării generale din Deș, adunarea generală pentru anul curent se convôcă prin acêsta în cetatea Brașov pe đîua de 17/29 august 1883 la 10 ôre antemeridiane și dîlele următore. Aducând acêsta la cunoscința publică, invit pe tôte p. t. membrii ai Asociațiunii a luă parte în număr cât mai mare la ședințele acestei adunări. Dela presidiul comitetului Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului

român. Sibiu în 9 iulie n. 1883. *Iacob Bologa* vice-presed.

Asociațiunea transilvană. Despărțământul XII în Deș va ține adunarea sa generală în comuna Beclen la 12 august st. n. Oșpeții au să înștiințeze pentru cvartire pe președintele comitetului de primire I. George Tecar protopop. Directorul despărțământului e dl Gavril Man, secretarul dl Petru Mureșan.

Reuniunea femeilor române din Selagiu va ține adunarea sa generală în anul acesta la Tășnad la 9 august și nu la 27, precum anunțase comitetul aranjător din Tășnad. Se crede, că și la acesta convenire a fraților sëlăgeni va participa un public numeros. Preșidentă reuniunii e dna Clara Maniu n. Coroian.

O petrecere de vără în Sëlăgiu. Inteligența română din Selagiu a ținut la 8 l. c. o petrecere de vără în comuna Stîrciu, comitatul Sëlăgiu, la picioarele Meseșului cărunt, pe valea numită Rag. Petrecerea acesta a fost foarte vială, și începând dela 4 ore demineta a durat până 'n revărsatul zorilor, participând un public numeros. Dintre damele prezente ni se înșamnă următoarele, dómnele: Maria Barboloviciu, Emilia Pop n. Marcus, Emilia Pop, Maria Ilieș n. Pop, Veronica Vecaş, Victoria Vecaş, Veronica Liscan, Silvia Vlad n. Ilieș, Eleonora Vecaş n. Pop și domnișoarele Stefania Pop, Veronica Venter, Cornelia Pop, Ana și Susana Ungur, N. Costea etc. La méșa comună a rostit toasturi frumoșe Rds. D. vicariu Alimpiu Barboloviciu, protopopul Ioan Moldovan și preotul Alesandru Vecaş. Intre danțuri câțiva studenții Alimpiu și Iuliu Moldovan au jucat și „Călușerul“ în costum național, și au produs efect marg. Dl Iuliu Chița, asemenea în costum național, a escutat cu violina câteva melodii naționale, bine primite. În paușa dșora Susana Ungur a declamat cu mult sentiment „Penos Curcanul“, care s'a întimpinat cu aplause vii din toate părțile.

Scrierile lui Lăpédát. Junele și mult regretatul nostru poet I. A. Lăpédát au lăsat după mórtea sa două colecțiuni tipărite din scrierile sale. Atragem asupra acestora atențiunea publicului nostru cetitor. Ele poartă titlul „Asupra situațiunii“, articoli din viața socială română și „Incerări în literatură“ poezii și o dramă sub titlul „Tribunul“. Prima costă 40 cr., a doua 60 cr. și se află de vëndare la Brașov în librăria Nicolae Ciurcu. Recomandăm cu atât mai călduros aceste scrieri, căci prin spriginirea lor se va face înlesnire și veduvei poetului, căreia scumpul nostru amic nu i-a putut lăsa altă avere decât aceste scrieri.

Un român din Transilvania în Tiflis. Renumitul archeolog rus Bakradze a descoperit în Colchida, că prima biblie tipărită în limba și cu caractere georgiane în anul 1710 în Tiflis, este tipărită de un român anume Mihail Stefan din Transilvania, care a lăsat în biblia ce a tipărit un suvenir neșters al esistenței sale prin următoarele versuri tipărite în limba românescă, însă cu caractere georgiane:

Precum cei străini doresc moșia să-și vedă,
Când sânt în altă țără de nu pot să ședă,
Și ca ce-i pe mare, bătuți de furtună
Și rógă pe Dumneșeu de liniște bună:
Așă și tipografii două cărți sfêșșiră,
Lauda nencetată dau și mulțămiră.

Museul Stefan cel mare. „Liberalul“, din Iași, publică următoarele: „Cu ocașiunea inspecției ce a făcut la Primărie, M. S. Regele esaminând cu de amănuntul tronul lui Stefan cel mare adus dela biserică comunei Vênătorii jud. Némțul, dl Verussi, consiliar comunal, a adus la cunoștința M. Sale, că la numita biserică, pe lângă acest tron, se mai află și alte obiecte în aceeași epocă luate și aședate acolo din cetatea

Némțului M. S. Regele a esprimit dorința ca toate aceste obiecte să fie transportate și păstrate la Pinacoteca din Iași pentru a formă un mușeu special, însărcinând tot d'odată pe dl Verussi a face o publicațiune istorică asupra acestor scumpe odóre dimpreună cu fotografia fie-cărui obiect. Astfel dl Verussi, care are deja însărcinarea ministrului instrucțiunii publice d'a merge la acea localitate și visitând obiectele să prezinte ministrului un inventariu de ele, pe de o parte va procede la acesta lucrare, ér pe de alta va face cunoscut ministrului instrucțiunii, dispoșițiunea luată de Maj. Sa pentru întocmirea acestui mușeu, precum și publicațiunea lui“.

Palatul justiției în București. Citim în „Dreptul“: După informațiunile ce ne-am putut procură dintr'o sorginte dêmână de încredere, planurile relative la palatul de justiție ce este a se clădi pe locul dela dna Bălașa sânt deja terminate. Comisiunea însărcinată cu supraveghiarea acestei construcțiuni, înainte d'a luă o rezoluțiune definitivă, a obligat pe arhitect să se ducă la Paris spre a supune esamenului unei comisiuni tehnice lucrarea sa, și i-a acordat în acest scop un nou credit de 3 mii lei. La 15 august viitor, dl Munturean va trebui să se întorcă în București cu planurile verificate, spre a se puté incepe clădirea chiar în primăvără viitoare. Se dice că noul edificiu, conceput în stilul palatului de justiție din Bruxel, va întruni toate condițiunile cerute din punctul de vedere al solidității, al igienei și al comodității. El va costă aproximativ 15 milioane.

Tipografie arhiepiscopală în Cernăuți. Cu ocașiunea unei petreceri aranjate de junimea academică română, 48 preoți ce erau de față au contribuit la indemnul personal al metropolitului Morariu, care s'au înscris întâiu în listă, suma de 4280 fl pentru înființarea unei tipo-litografii la arhiepiscopie, cu scop de a se tipări cărți și icône bisericesci și de școlă. — Metropolitul făcând mai târziu un apel cătră cler în privința acesta ofertele subsemnate aujunseră suma de 16.000 fl. v. a. Din suma acesta s'a cumpărat o tipografie nouă, care s'a instalat în localitățile reședinței arhiepiscopale. Acesta tipografie va contribui la înmulțirea și lățirea cărților românesci în Bucovina și acesta este de ajuns spre a arêta cât de folositoare este întreprinderea (Gaz. Tr.)

Congresul literar din Amsterdam. Al șeselea congres al Asociațiunii literare internaționale se va întruni la Amsterdam în septembrie viitor. Ședințele se vor ține alternativ cu acelea ale congresului literar, organizat de a cincea secțiune a esposițiunii, sub președința de onóre a lui Victor Hugo. La acest congres vor fi represintate: Germania, Englitera, America latină, Austria, Spania, Franția, Statele-Unite, Italia, Norvegia, Polonia, România, Belgia și Olanda. Programa cuprinde lucrările următoare: Raportul congresului din Roma (1881); studiul unui proiect de convenție literară universală; despre drepturile moștenitorilor și despre dómnenul public în materie de proprietate literară; Olanda și libertatea de a cugetă ș-a scrie în secolul XVII și XVIII (acesta cestiune face obiectul unui concurs a cărui programă va fi adresată ori-cărui persóne care o va cere; se vor da și premiuri); despre literatura romanelor în deosebite țări și despre rapórtele sale cu moravurile.

O statuă lui Paul de Kock. Citim în „Italia“: Trăim în timpul bronzului și al marmorei. În fie-care dimineta, desceptându-ne, ne întrebăm cine va fi óre „statufiat“ mâne. Se pare, că a venit rândul lui Paul de Kock. O statuă autorului lui „Gustav“? Mai la urmă, când ne gândim, vedem că s'au rădicat monumente la o mulțime de ómeni cari n'aveau nici un merit.

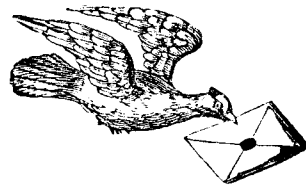
După ce am înviat din nou pe atâția indiviși cari au indobitocit cmenirea, putem mai la urmă să acordăm aceeași onoare romancierului popular care ne-a făcut să ridem atât. E drept, că se impută odinioară autorului romanului „Vecinul meu Raymond”, că fusese pré liber în spresiunile sale. Dar, ne întrebăm, ce însemnă espresiunile lui Paul de Kock pe lângă blăstemățile ce se publică astăzi? Pictorul unei lumi întregi de grise-te, studinți, burghesi din timpul lui Louis Philippe, are cel puțin atât drept cât și alții la rădicarea unei statui.

Situațiunea femeilor in America. Citim in „Fremdenblatt” dela 1 iuliu: In 26 juniu s-a ținut la Londra, sub președința dlui Jacob Bright un meeting, care s'a pronunțat pentru recunoscerea drepturilor electorale femeilor și care a luat mai multe otăriri in acest sens. Cu această ocașiune două americane: Miss Stanton și Miss Antony, au descris situațiunea femeilor in Statele-Unite și înșirară un număr ore-care de ramure de industrii, care cu patru-deci de ani mai înainte erau cu totul închise femeilor. In locul medicilor pentru femei sunt acum sute de femei diplomate medici. Mai înainte, bărbații erau considerați ca apărătorii naturali ai femeilor; acum lucrurile s'au schimbat; in America femeile astăzi apără pe bărbați — inaintea jurărilor chiar. Studiul dreptului le este permis și femei — avocate, care pot pleda chiar inaintea celor mai inalte instanțe judecătorești, sunt in Statele-Unite aproape tot atât de numeroase (?) ca și colegii lor bărbați. Respândirea noutăților a fost totdeauna partea cea tare a sec-sului slab; de aceea nu trebuie să ne mirăm decât unele femei redactază diare, editază cărți și formază aproape jumătate din marea armată a reporterilor. Educațiunea femeilor in cea mai mare parte din scoli e in mâinile lor și circulațiunea postală este mijlocită in cea mai mare parte de dênsele. Nu mai puțin de 6000 de femei sunt funcționare la posta Statelor-Unite: din nenorocire însă, după cum observă miss Antony, ele nu ocupă de cât funcțiunile cele mai rău salarisate, de vreme ce bărbații au știut, prin influența lor politică, să-și asigure locurile cele mai bune. „Cât timp nu vom posedă dreptul de vot, vom rămâne sclave, a dis oratorului feminin, acest lucru trebuie numai de cât să-l dobândim și in dată ce-l vom avé, cea dintâi consecință a sa va fi că vom face să triumfe pe deplin măsurile pentru reprimerea beției precum și acele pentru inchiderea timpurie a cărciumelor, o observațiune care a fost primită cu multe aplause. Bărbații au după cum se vede, o perspectivă foarte inveselitore inaintea lor.

O familie numerosă. In numeral din urmă al diarului „Estafeta” din Madrid, citim următorul lucru curios. Dilele acestea s'a întors in Galiția, patria sa, un bătrân in vârstă de 93 de ani, care de vre șapte-deci de ani trăia in America unde se dusese să încerce norocul. El are acum, cu copii, nepoți și strănepoți, 193 de membri ai familiei, afară de acesta un mare număr de gineri și nurori, cari, cu toții împreună s'au întors pe propriul seu vapor in Spania. Respectabilul unchiaș se numesce Lucas Negreiras Saez, a străbătut America totă in lung și 'n larg și posedă acum in urmă o mare prăvălie de piei in Boston. In cele trei căsătorii ale sale, a avut fericirea să devină părintele a 37 de copii. Prima sa soție, o spaniolă, i-a dăruit 11 copii. A doua sa soție, cu care a trăit 18 ani, i-a dat 19 copii in 13 nasceri. Insurat pentru a treia oară, in vârstă de 55 de ani, el avu deosebita fericire a-și vedé familia mărită încă cu șapte capete.

Cel din urmă vlăstar al acestui puternic trunchiu a vădut lumina in 15 iuliu 1864, când părintele seu numără 74 de ani. Fiul cel mai mare este acum in vârstă de 70 de ani și a dat părintelui seu până astăzi 1 nepoți, din cari cel mai in vârstă are 47 de ani. Eo cum stă această curioasă familie in momentul de față 16 fiice, din cari una nemăritată, 13 măritate și patru văduve; 23 fii, din cari 6 neinsurați, 13 insurați și trei văduvi; 47 nepoți, din cari 17 neinsurați, 22 insurați și patru văduvi; 45 strănepoți, din cari două nemăritate și 39 strănepoți neinsurați și trei restrănepoți. Bătrânul trăiesce într'un mod foarte măsurat. Prăndurile sale constau din legume și pâne cu puțină sare. El se preumblă in fie-care și cel puțin trei ore pe jos și face exerciții igienice. El n'a gustat nici odată vinuri și băuturi alcoolice. Cu totă vârstă sa inaintată, el se bucură o perfectă sănătate.

Poșta Redacțiunii.

Viola. Nu se pôte — la noi — C. P. P. Cugetările se v publică.

Dnei G. P. in B. N'am uitat dar încă nu s'a putut. Cât m curând!

Dnei A. C. in G. Am primit Complimentele noastre

Dsiorei M. P. in F. Ne pare rău că ați dubitat un singur moment.

Călințdarul săptămânei.

Țiua sept.	st. v.	st. z.	Numele sântilor și s bătorile.	
Duminecă	10	22	45 martiri.	4 36 7
Luni	11	23	Mart. Eufemia.	4 37 7
Martți	12	24	Mart. Proclu.	4 38 7
Mercuri	13	25	Arch. Gavril.	4 39 7
Joi	14	26	Apost. Achila.	4 40 7
Vineri	15	27	Mart. Kiric.	4 41 7
Sâmbetă	16	28	Ier. Anthinogen.	4 42 7

Semestrul prim se 'nceheie cu numere 26. Cititorii nostri decă vor frunđări numeril eșite pân acuma, se vor convinge, că nisuița noastră necontentită a fost să ținem foia acesta la innălțime literaturii naționale și să-i dăm un avânt tot mai mare. Un numer frumos de colaboratori talentați și c nume in literatura noastră ne-a spriginit la acesta in treprindere. Cu acest sprigin spiritual vom continuă activitatea noastră și in semestrul al doile care încep cu nr. 27. Dar ca să ne putem realisă tôte aspirațiunile noastre, cerem căldurosa imbrățișare a onorabilului public. Abonanții nostri sânt rugați a-și rennoi a timpuriu abonamentele; cei ce nu mai vor să rămână abonați la foia noastră, să ne innapoeize nr. presințe, și să-și stergem din registrul abonanților. Cei ce nu vor trimite prețul de abonament, nici nu ne vor innapoiă foia, vor primi dela noi ramburse postale, căci in conto nu putem trimite foia nimenuia. De aceea rugăm să fim scutiți de asemenea cereri; abonanții cari nu plătesc regulat in loc de a sprigini cutare foie, incurcă socotelile. Condițiunile de abonament se v în fruntea foii. In România abonamentele se pot face mai ușor prin mandate postale internaționale.

Proprietar, redactor respunđător și editor: IOSIF VULCAN.

Cu tipariul lui Eugeniu Hollósy in Oradea-mare. Strada principală nr. 274.